

**PRACTICAL MECHANISMS FOR DEVELOPING DEONTOLOGICAL COMPETENCE
IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS****Matyakubova Fotima Urinboyevna**

Master's student at Asian International University

Academic supervisor: **Olimov Temir Xasanovich**

Honorary Member of the Turan Academy of Sciences, Academician

Professor at Asian International University

Abstract: This article discusses the theoretical and practical foundations of developing deontological competence in higher education institutions. The essence of deontological competence, its importance in students' professional activities, and its role in the modern education system are analyzed. In addition, the article widely highlights effective mechanisms for developing professional ethics, responsibility, pedagogical culture, and professional ethical skills in students through interactive methods, innovative pedagogical technologies, mentoring systems, practical training, research activities, and a spiritual-educational environment.

Key words: deontology, competence, ethics, responsibility, culture, innovation, mentoring, communication, education, honesty, volunteering, intelligence, pedagogy, learning, development.

**OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA DEONTOLOGIK KOMPETENTLIKNI
RIVOJLANTIRISHNING AMALIY MEKANIZMLARI**

Annotatsiya: Ushbu maqolada oliy ta'lim muassasalarida deontologik kompetentlikni rivojlantirishning nazariy va amaliy asoslari yoritilgan. Deontologik kompetentlikning mazmun-mohiyati, uning talabalarning kasbiy faoliyatidagi ahamiyati hamda zamonaviy ta'lim tizimidagi o'rni tahlil qilingan. Shuningdek, maqolada interfaol metodlar, innovatsion pedagogik texnologiyalar, mentorlik tizimi, amaliy mashg'ulotlar, ilmiy-tadqiqot faoliyati va ma'naviy-tarbiyaviy muhit orqali talabalarda kasbiy axloq, mas'uliyat, pedagogik madaniyat va professional etika ko'nikmalarini shakllantirishning samarali mexanizmlari keng yoritilgan.

Kalit so'zlar: deontologiya, kompetentlik, etika, mas'uliyat, madaniyat, innovatsiya, mentorlik, kommunikatsiya, tarbiya, halollik, volontyorlik, intellekt, pedagogika, ta'lim, rivojlanish.

KIRISH

Bugungi globallashuv va axborotlashuv jarayonlari jadallashib borayotgan bir davrda oliy ta'lim tizimi oldiga nafaqat yuqori malakali mutaxassislarni tayyorlash, balki yuksak ma'naviy-axloqiy fazilatlarga ega bo'lgan, kasbiy mas'uliyatni chuqur his qiladigan, jamiyat manfaatlariga sadoqat bilan xizmat qiluvchi shaxslarni shakllantirish vazifasi ham qo'yilmoqda. Shu nuqtai nazardan, deontologik kompetentlik masalasi zamonaviy pedagogika, psixologiya va kasbiy ta'lim tizimining eng dolzarb yo'nalishlaridan biriga aylanib bormoqda. Chunki har qanday kasbiy faoliyatning samaradorligi faqat nazariy bilim yoki amaliy ko'nikmalar bilan emas, balki mutaxassisning kasbiy etikasi, insoniy munosabatlari, mas'uliyati, burch hissi va axloqiy qarashlari bilan ham bevosita bog'liq hisoblanadi.

Deontologik kompetentlik tushunchasi mutaxassisning o'z kasbiy faoliyatida axloqiy me'yorlarga amal qilishi, kasbiy burchni anglash, pedagogik va ijtimoiy mas'uliyatni his etish, inson huquqlari va sha'niga hurmat bilan yondashish kabi fazilatlarni o'z ichiga oladi. Ayniqsa, oliy ta'lim muassasalarida tahsil olayotgan talabalarda mazkur kompetentlikni shakllantirish kelajakdagi kasbiy faoliyat sifatini ta'minlashda muhim omil bo'lib xizmat qiladi. Chunki bugungi kunda jamiyatda nafaqat bilimli, balki yuksak madaniyatli, ma'naviy barkamol, halol va fidoyi

mutaxassislarga ehtiyoj ortib bormoqda. Shu sababli deontologik kompetentlikni rivojlantirish oliy ta'limning ustuvor vazifalaridan biri sifatida qaralmoqda.

Oliy ta'lim tizimida deontologik kompetentlikni rivojlantirish jarayoni murakkab pedagogik mexanizmlar asosida amalga oshiriladi. Bu jarayonda o'quv rejalari va dasturlarining mazmuni, pedagogik muhit, o'qituvchi shaxsining namunasi, interfaol ta'lim metodlari, amaliy mashg'ulotlar, kasbiy vaziyatlarni modellashtirish, trening va seminarlar muhim o'rin tutadi. Ayniqsa, talabalarning mustaqil fikrlashi, axloqiy muammolarni tahlil qilishi, kasbiy vaziyatlarda to'g'ri qaror qabul qilishi va kommunikativ madaniyatini rivojlantirish deontologik kompetentlikning muhim tarkibiy qismlaridan biri hisoblanadi. Shu bilan birga, zamonaviy raqamli texnologiyalar va innovatsion pedagogik yondashuvlardan foydalanish ham ushbu kompetentlikni shakllantirish samaradorligini oshirishga xizmat qiladi.

Mamlakatimizda oliy ta'lim tizimini modernizatsiya qilish, ta'lim sifatini oshirish va xalqaro standartlarga moslashtirish jarayonida talabalarning ma'naviy-axloqiy tarbiyasiga alohida e'tibor qaratilmoqda. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasida ham yoshlarni vatanparvarlik, insonparvarlik, kasbiy mas'uliyat va axloqiy qadriyatlarga sodiq ruhda tarbiyalash ustuvor vazifalardan biri sifatida belgilangan. Shu bois oliy ta'lim muassasalarida deontologik kompetentlikni rivojlantirishning samarali amaliy mexanizmlarini ishlab chiqish va ularni ta'lim jarayoniga joriy etish muhim ilmiy-amaliy ahamiyat kasb etadi.

ASOSIY QISM

Oliy ta'lim muassasalarida deontologik kompetentlikni rivojlantirish zamonaviy pedagogik jarayonning muhim tarkibiy qismi hisoblanadi. Deontologik kompetentlik talabani kasbiy faoliyat davomida axloqiy me'yorlarga amal qilishi, kasbiy burchni chuqur anglashi, jamiyat va inson oldidagi mas'uliyatini his qilishi, pedagogik va kommunikativ madaniyatga ega bo'lishi bilan tavsiflanadi. Mazkur kompetentlikning shakllanishi nafaqat nazariy bilimlar, balki amaliy faoliyat, ijtimoiy munosabatlar, tarbiyaviy muhit va innovatsion pedagogik texnologiyalar orqali amalga oshiriladi. Shu sababli oliy ta'lim muassasalarida deontologik kompetentlikni rivojlantirishning samarali mexanizmlarini ishlab chiqish va amaliyotga tatbiq etish bugungi kunning dolzarb vazifalaridan biri sanaladi.

Deontologik kompetentlikni shakllantirishning eng muhim amaliy mexanizmlaridan biri ta'lim jarayoniga axloqiy-tarbiyaviy mazmundagi fan va modullarni integratsiya qilish hisoblanadi. Ko'pgina hollarda talabalarga faqat mutaxassislikka oid nazariy bilimlarni berish bilan cheklanib qolish ularning kasbiy faoliyatda duch keladigan murakkab axloqiy vaziyatlarni to'g'ri hal qilishiga yetarli imkoniyat yaratmaydi. Shu bois o'quv dasturlariga kasbiy etika, pedagogik deontologiya, kommunikativ madaniyat, konfliktologiya va psixologik madaniyat kabi fanlarning kiritilishi muhim ahamiyatga ega. Bunday fanlar talabalarda kasbiy burch, insonparvarlik, tolerantlik, adolat va mas'uliyat kabi fazilatlarni shakllantirishga xizmat qiladi. Ayniqsa, amaliy mashg'ulotlarda real hayotiy vaziyatlarni tahlil qilish orqali talabalar turli kasbiy muammolarni axloqiy mezonlar asosida hal qilish ko'nikmasiga ega bo'ladilar.

Oliy ta'lim tizimida interfaol metodlardan foydalanish ham deontologik kompetentlikni rivojlantirishning samarali mexanizmlaridan biri hisoblanadi. Interfaol metodlar talabalarni faollikka undaydi, mustaqil fikrlashini rivojlantiradi va axloqiy muammolarga tanqidiy yondashish imkonini yaratadi. *“Munozara”, “Aqliy hujum”, “Case-study”, “Rolli o'yinlar”, “Debat”, “Muammoli vaziyatlar tahlili”* kabi metodlar talabalarning kasbiy va ijtimoiy vaziyatlarni chuqur tahlil qilishiga yordam beradi. Masalan, pedagogik faoliyat bilan bog'liq nizoli vaziyatlarni sahnalashtirish orqali talabalar kelajakdagi kasbiy faoliyatida uchrashi mumkin bo'lgan muammolarni oldindan his qiladi hamda ularni hal etishning optimal yo'llarini o'rganadi. Bu esa o'z navbatida talabalarning axloqiy qaror qabul qilish kompetensiyasini rivojlantiradi.

Deontologik kompetentlikni rivojlantirishda o'qituvchi shaxsining pedagogik namunasi alohida o'rin tutadi. Talabalar ko'pincha o'qituvchining nafaqat bilimidan, balki uning muomala madaniyati, xulq-atvori, talabchanligi, adolatlilik va kasbiy mas'uliyatidan ham o'rnak oladilar. Shu sababli oliy ta'lim muassasalarida faoliyat yuritayotgan professor-o'qituvchilarning o'zlari ham yuqori darajadagi deontologik madaniyatga ega bo'lishlari zarur. O'qituvchining talabalarga nisbatan hurmat bilan munosabatda bo'lishi, shaffof baholash tizimiga amal qilishi, pedagogik etikani saqlashi va individual yondashuv asosida ishlashi talabalar ongida kasbiy axloq me'yorlarining shakllanishiga kuchli ta'sir ko'rsatadi. Chunki pedagogik muhitda ustoz shaxsiy namunasi orqali tarbiyaviy ta'sirning eng samarali vositalaridan biri hisoblanadi.

Talabalarining amaliyot jarayonlariga faol jalb qilinishi ham deontologik kompetentlikni rivojlantirishning muhim mexanizmlaridan biridir. Amaliyot davrida talabalar nazariy bilimlarni real faoliyat bilan uyg'unlashtiradi, kasbiy mas'uliyatni his qiladi hamda insonlar bilan ishlash madaniyatini egallaydi. Ayniqsa, pedagogik, tibbiy, yuridik yoki ijtimoiy soha yo'nalishlarida tahsil olayotgan talabalarining amaliy faoliyati davomida etik me'yorlarga rioya qilish masalasi juda muhimdir. Amaliyot davomida talabalar turli yoshdagi insonlar bilan ishlash, muammoli vaziyatlarni hal qilish, kasbiy muloqot olib borish va mas'uliyatli qaror qabul qilish ko'nikmalarini shakllantiradi. Bu esa ularning kelajakdagi kasbiy faoliyatida deontologik jihatdan yetuk mutaxassis bo'lib shakllanishiga xizmat qiladi.

Bugungi raqamli texnologiyalar taraqqiyoti sharoitida deontologik kompetentlikni rivojlantirishda innovatsion pedagogik texnologiyalardan foydalanish ham katta samara bermoqda. Elektron ta'lim platformalari, virtual treninglar, onlayn seminarlar, videodarslar va simulyatsion dasturlar talabalarining axloqiy vaziyatlarni modellashtirish orqali o'rganish imkoniyatini kengaytirmoqda. Masalan, virtual pedagogik vaziyatlar orqali talabalar turli muammoli holatlarda qanday qaror qabul qilish kerakligini tahlil qiladi. Shuningdek, masofaviy ta'lim jarayonida ham akademik halollik, intellektual mulkka hurmat va axborot madaniyatiga rioya qilish kabi masalalar deontologik kompetentlikning muhim tarkibiy qismlaridan biri sifatida namoyon bo'lmoqda.

Oliy ta'lim muassasalarida sog'lom ma'naviy-psixologik muhit yaratish ham deontologik kompetentlikni rivojlantirishning muhim shartlaridan biridir. Talaba o'zini erkin his qiladigan, fikrini bemalol bayon eta oladigan, o'zaro hurmat va hamkorlik muhiti mavjud bo'lgan ta'lim muassasasida axloqiy fazilatlar samarali shakllanadi. Shu bois oliy ta'lim muassasalarida talabalar o'rtasida do'stona munosabatlarni rivojlantirish, ijtimoiy loyihalar va ma'naviy-ma'rifiy tadbirlarni tashkil etish muhim ahamiyatga ega. Turli davra suhbatlari, uchrashuvlar, treninglar va volontyorlik faoliyatlari orqali talabalar jamiyat oldidagi mas'uliyatini yanada chuqurroq anglay boshlaydi.

Deontologik kompetentlikni rivojlantirish jarayonida talabalarni mustaqil ta'limga yo'naltirish ham muhim o'rin egallaydi. Mustaqil ta'lim jarayonida talaba o'z ustida ishlash, o'z xatti-harakatlarini tahlil qilish, kasbiy va axloqiy jihatdan o'zini baholash imkoniyatiga ega bo'ladi. Ilmiy maqolalar, badiiy adabiyotlar, pedagogik va psixologik manbalarni o'rganish orqali talabaning dunyoqarashi kengayadi hamda kasbiy madaniyati rivojlanadi. Ayniqsa, refleksiya metodidan foydalanish talabaning o'z faoliyatini tahlil qilish, xatolarini anglash va ularni bartaraf etishiga yordam beradi. Bu esa shaxsiy va kasbiy kamolotning muhim omillaridan biri hisoblanadi. Shuningdek, deontologik kompetentlikni rivojlantirishda milliy va umuminsoniy qadriyatlarning uyg'unligini ta'minlash muhim pedagogik vazifa sanaladi. O'zbek xalqining boy ma'naviy merosi, sharqona odob-axloq tamoyillari, ajdodlarimizning ilm-fan va tarbiya haqidagi qarashlari talabalarda insonparvarlik, halollik, mehr-oqibat va kasbiy sadoqat kabi fazilatlarini shakllantirishda muhim manba bo'lib xizmat qiladi. Shu bilan birga, xalqaro ta'lim standartlari asosida tolerantlik, demokratiya, inson huquqlariga hurmat va professional etikaga oid zamonaviy

qarashlarni singdirish ham muhim ahamiyat kasb etadi. Natijada talabalarda milliy qadriyatlarga sodiq, zamonaviy tafakkurga ega, yuksak kasbiy madaniyatli mutaxassis sifatleri shakllanadi.

Deontologik kompetentlikni rivojlantirishning yana bir muhim amaliy mexanizmlaridan biri mentorlik va tyutorlik tizimini samarali tashkil etish hisoblanadi. Zamonaviy oliy ta'lim tizimida talabalarni nafaqat akademik jihatdan qo'llab-quvvatlash, balki ularning shaxsiy rivojlanishi, kasbiy o'zini anglashi va axloqiy qarashlarini shakllantirish ham muhim vazifa sifatida qaralmoqda. Mentor va tyutorlar talabalarga kasbiy faoliyatning murakkab jihatlarini tushuntirish bilan birga, ularda mas'uliyat, intizom, jamoa bilan ishlash madaniyati va professional etika tamoyillarini rivojlantirishga yordam beradi. Ayniqsa, individual suhbatlar, maslahatlar va psixologik qo'llab-quvvatlash orqali talabalarining ichki motivatsiyasi kuchayadi hamda kasbiy faoliyatga ongli munosabati shakllanadi. Bu esa deontologik kompetentlikning mustahkam rivojlanishiga xizmat qiladi.

Talabalarining ilmiy-tadqiqot faoliyatiga jalb qilinishi ham deontologik kompetentlikni rivojlantirishning samarali vositalaridan biri sanaladi. Ilmiy faoliyat jarayonida talabalar akademik halollik, ilmiy etikaga rioya qilish, mualliflik huquqini hurmat qilish va manbalardan to'g'ri foydalanish madaniyatini o'zlashtiradi. Ayniqsa, plagiatga qarshi kurashish, ilmiy izlanishlarda xolislikni ta'minlash va tadqiqot natijalarini haqqoniy yoritish masalalari deontologik tarbiyaning muhim tarkibiy qismidir. Talabalar ilmiy maqolalar yozish, konferensiyalarda ishtirok etish va loyiha ishlari bilan shug'ullanish orqali nafaqat ilmiy salohiyatini, balki kasbiy javobgarlik hissini ham rivojlantiradi. Shu sababli oliy ta'lim muassasalarida ilmiy muhitni kuchaytirish va talabalarining tadqiqotchilik faoliyatini qo'llab-quvvatlash muhim pedagogik vazifalardan biri hisoblanadi.

Oliy ta'lim tizimida jamoaviy loyihalar asosida ishlash usullarini keng joriy etish ham deontologik kompetentlikni rivojlantirishda katta ahamiyat kasb etadi. Jamoaviy faoliyat davomida talabalar o'zaro hamkorlik qilish, fikr almashish, bir-birini tinglash va umumiy maqsad yo'lida mas'uliyat bilan harakat qilish ko'nikmalarini egallaydi. Ayniqsa, loyiha asosidagi ta'lim texnologiyalari talabalarda liderlik, tashabbuskorlik, bag'rikenglik va ijtimoiy mas'uliyat kabi sifatleri rivojlantiradi. Guruhdagi har bir a'zoning vazifasi va javobgarligini his qilishi deontologik madaniyatning shakllanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Bunday faoliyat orqali talabalar kelajakdagi kasbiy jamoalarda samarali ishlash va professional etikani saqlashga tayyorlanadi.

Talabalarda emotsional intellektni rivojlantirish ham deontologik kompetentlikning muhim omillaridan biri hisoblanadi. Emotsional intellekt insonning o'z his-tuyg'ularini boshqarishi, boshqalarning ruhiy holatini tushunishi, empatiya ko'rsatishi va sog'lom muloqot olib borish qobiliyatlarini o'z ichiga oladi. Oliy ta'lim muassasalarida psixologik treninglar, kommunikativ mashg'ulotlar va stressni boshqarishga oid seminarlarni tashkil etish orqali talabalarining emotsional barqarorligi mustahkamlanadi. Bu esa o'z navbatida kelajakdagi kasbiy faoliyatda insonlar bilan to'g'ri munosabat o'rnatish, nizolarni tinch yo'l bilan hal qilish va kasbiy etikani saqlash imkoniyatini oshiradi. Ayniqsa, pedagogik, tibbiy va xizmat ko'rsatish sohalarida faoliyat yurituvchi mutaxassislar uchun emotsional intellekt deontologik kompetentlikning ajralmas qismi hisoblanadi.

Deontologik kompetentlikni rivojlantirishda baholash tizimining shaffof va adolatli tashkil etilishi ham muhim rol o'ynaydi. Agar ta'lim jarayonida baholash mezonlari aniq bo'lsa, talabalar o'z mehnati va bilimiga nisbatan adolatli munosabatni his qiladi. Bu esa ularda halollik, mas'uliyat va intizom kabi sifatleri shakllantiradi. Aksincha, subyektiv baholash yoki korrupsion holatlar talabalar ongida salbiy axloqiy qarashlarning paydo bo'lishiga olib kelishi mumkin. Shu bois zamonaviy reyting tizimlari, elektron nazorat platformalari va ochiq baholash mezonlaridan foydalanish deontologik muhitni mustahkamlashga xizmat qiladi. Talabaning bilimini xolis baholash orqali unda akademik madaniyat va professional etikaga nisbatan hurmat kuchayadi.

Journal: <https://ifsmrc.org/index.php/aijrm>

Oliy ta'lim muassasalarida volontyorlik va ijtimoiy xizmat faoliyatlarini tashkil etish ham deontologik kompetentlikni rivojlantirishning samarali usullaridan biridir. Talabalarning turli xayriya tadbirlari, ekologik aksiyalar, mehribonlik uylari va ijtimoiy himoyaga muhtoj qatlamlar bilan ishlash jarayonlarida ishtirok etishi ularda insonparvarlik va fuqarolik mas'uliyatini rivojlantiradi. Bunday faoliyat yoshlarni jamiyat muammolariga befarq bo'lmaslikka, boshqalarga yordam berishga va ijtimoiy birdamlikni his qilishga o'rgatadi. Natijada talabalar nafaqat professional jihatdan, balki ma'naviy-axloqiy nuqtai nazardan ham yetuk shaxs sifatida shakllanadi. Shuningdek, deontologik kompetentlikni rivojlantirishda oliy ta'lim muassasalari va oila hamkorligi muhim ahamiyat kasb etadi. Talabani axloqiy qarashlari va shaxsiy qadriyatlari avvalo oilada shakllanadi. Shu sababli ta'lim muassasasi va ota-onalar o'rtasidagi hamkorlik talabani kasbiy va ma'naviy tarbiyasini uyg'un holda tashkil etishga yordam beradi. Turli uchrashuvlar, ma'naviy-ma'rifiy tadbirlar va psixologik seminarlar orqali ota-onalarning pedagogik madaniyatini oshirish mumkin. Bu esa talabalarning axloqiy barqarorligini ta'minlash va salbiy illatlarning oldini olishda muhim omil bo'lib xizmat qiladi.

Bugungi globallashuv sharoitida madaniyatlararo kommunikatsiya ko'nikmalarini shakllantirish ham deontologik kompetentlikning muhim tarkibiy qismlaridan biriga aylanmoqda. Turli millat va madaniyat vakillari bilan samarali muloqot olib borish, ularning qadriyatlariga hurmat bilan yondashish, tolerantlik va bag'rikenglik tamoyillariga amal qilish zamonaviy mutaxassis uchun zarur fazilatlardan biridir. Shu sababli xalqaro hamkorlik dasturlari, akademik almashinuv loyihalari va xorijiy tillarni o'rganishga yo'naltirilgan ta'lim jarayonlari talabalarning deontologik madaniyatini yanada boyitadi. Ayniqsa, xalqaro ta'lim muhiti talabalarni global kasbiy etikaga moslashishga va universal insoniy qadriyatlarni anglashga yordam beradi.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, oliy ta'lim muassasalarida deontologik kompetentlikni rivojlantirish zamonaviy ta'lim tizimining eng muhim va ustuvor yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Bugungi kunda jamiyat taraqqiyoti nafaqat chuqur bilim va kasbiy malakaga ega bo'lgan mutaxassislarni, balki yuksak ma'naviy-axloqiy fazilatlarni o'zida mujassam etgan, kasbiy burchini chuqur anglaydigan, mas'uliyatli va insonparvar shaxslarni talab etmoqda. Shu sababli oliy ta'lim jarayonida talabalarning deontologik kompetentligini rivojlantirish masalasi ta'lim sifati va samaradorligini belgilovchi muhim omillardan biri sifatida namoyon bo'lmoqda.

Maqolada tahlil qilinganidek, deontologik kompetentlikni shakllantirish murakkab va ko'p bosqichli pedagogik jarayon bo'lib, u o'quv-tarbiya faoliyatining barcha tarkibiy qismlarini qamrab oladi. Kasbiy etika va pedagogik deontologiyaga oid fanlarni ta'lim jarayoniga integratsiya qilish, interfaol metodlardan foydalanish, amaliy mashg'ulotlar va kasbiy vaziyatlarni modellashtirish, mentorlik tizimini rivojlantirish, ilmiy-tadqiqot faoliyatini qo'llab-quvvatlash hamda innovatsion pedagogik texnologiyalarni joriy etish talabalarda kasbiy mas'uliyat va axloqiy madaniyatni shakllantirishga xizmat qiladi. Ayniqsa, o'qituvchi shaxsining pedagogik namunasi, sog'lom ma'naviy muhit va adolatli baholash tizimi talabalarning deontologik qarashlarini rivojlantirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Shuningdek, volontyorlik faoliyati, jamoaviy loyihalar, madaniyatlararo kommunikatsiya va mustaqil ta'lim jarayonlari orqali talabalarda insonparvarlik, bag'rikenglik, empatiya, liderlik va fuqarolik mas'uliyati kabi sifatlar shakllanadi. Bu esa kelajakda o'z kasbiga sodiq, jamiyat manfaatlarini ustuvor biladigan va professional etikaga qat'iy amal qiladigan mutaxassislarni tayyorlash imkonini beradi. Shu bilan birga, milliy va umuminsoniy qadriyatlarning uyg'unligi asosida tashkil etilgan ta'lim-tarbiya jarayoni yoshlarning ma'naviy barkamolligini ta'minlashda muhim omil bo'lib xizmat qiladi. Demak, oliy ta'lim muassasalarida deontologik kompetentlikni rivojlantirishning amaliy mexanizmlarini takomillashtirish, ularni innovatsion yondashuvlar asosida boyitish va ta'lim amaliyotiga keng joriy etish bugungi kunning dolzarb pedagogik vazifalaridan biri hisoblanadi. Zero, yuksak

deontologik madaniyatga ega bo'lgan mutaxassislar jamiyat taraqqiyoti, ta'lim sifati va inson kapitalining rivojlanishida muhim o'rin tutadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O.Musurmonov. Pedagogik kompetentlik va professional madaniyat asoslari. Toshkent: O'qituvchi, 2019. 256 b.
2. N.N.Azizxo'jayeva. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat. Toshkent: Fan va texnologiya, 2018. 320 b.
3. O'.Q.Tolipov, M.Usmonboyeva. Pedagogik texnologiyalarning tatbiqiy asoslari. Toshkent: Fan, 2017. 280 b.
4. J.Hasanboyev, X.To'raqulov, M.Haydarov, O.Hasanboyeva. Pedagogika fanidan izohli lug'at. Toshkent: Fan va texnologiya, 2009. 672 b.
5. R.Ishmuhamedov, M.Yuldashev. Ta'lim va tarbiyada innovatsion pedagogik texnologiyalar. Toshkent: Nihol, 2020. 300 b.
6. A.Xoliqov. Pedagogik mahorat. Toshkent: Iqtisod-moliya, 2011. 420 b.
7. Sh.Qurbonov, E.Seytxalilov. Ta'lim sifati va pedagogik kompetentlik. Toshkent: Turon-Iqbol, 2016. 224 b.
8. N.Saidahmedov. Yangi pedagogik texnologiyalar: nazariya va amaliyot. Toshkent: Moliya, 2003. 172 b.
9. E.G'oziyev. Umumiy psixologiya. Toshkent: O'zbekiston faylasuflari milliy jamiyati nashriyoti, 2010. 540 b.